

9. 1. 2017

ID: 104632

Podjatost a „tichá“ porada senátu

Byla-li jakékoli oddělené poradě senátu v průběhu řízení přítomna jiná osoba (mimo členy senátu a zapisovatele), je dána pochybnost o nepodjatosti senátu. To však neplatí, proběhne-li (tzv. tichá) porada senátu bez toho, že by jednání bylo přerušeno a soud se odebral k poradě.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 23 Cdo 4951/2014, ze dne 23.8.2016)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně Internet Info, s. r. o., se sídlem v P., zastoupené JUDr. R.D., advokátem se sídlem v P., proti žalované Euro Money CZECH a. s., se sídlem v Ú.n.L., zastoupené JUDr. I.B., advokátem se sídlem v P., o zdržení se zneužívání ochranné známky a nekalé soutěže, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 19 Cm 1/2013, o dovolání žalobkyně proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. července 2014, č. j. 3 Cmo 401/2013-84, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. července 2014, č. j. 3 Cmo 401/2013-84, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Městský soud v Praze rozsudkem pro zmeškání ze dne 18. června 2013, č. j. 19 Cm 1/2013-59, uložil žalované povinnost zdržet se užívání označení „měšec“, „iměšec“, „imesec“ a „měšec.cz“, psaných malými písmeny, velkými písmeny či kombinací obou způsobů, ve výtvarném provedení a dále uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 200.000 Kč. Ve zbývající části žalobního nároku, týkajícího se jakéhokoliv jiného označení a jakéhokoliv jiného užívání, řízení zastavil (bod I. výroku). Současně rozhodl o náhradě nákladů řízení (bod II. výroku).

K odvolání žalované odvolací soud usnesením v záhlaví uvedeným rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dále rozhodl, že soudci Městského soudu v Praze JUDr. R.H., Ph.D., JUDr. Z.Č. a JUDr. M.V. jsou vyloučeni z projednávání a rozhodování v této věci, dosud vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 19 Cm 1/2013.

Odvolací soud zrušil rozsudek pro zmeškání vydaný soudem prvního stupně s odůvodněním, že z protokolu o jednání před soudem prvního stupně konaném dne 18. června 2013 nevyplývá, že by proběhla tichá porada senátu. Soud prvního stupně pomínil povinnost podle § 37 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a dopustil se procesního pochybení, které nelze v odvolacím řízení napravit. Senát rozhoduje po poradě, kromě členů senátu a zapisovatele nesmí být nikdo jiný poradě přítomen. Podle § 15 vyhlášky č. [37/1992](#) Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, před vyhlášením rozhodnutí se senát odebere do poradní síně. Není-li k dispozici poradní síň, vyzve předseda senátu přítomné, aby jednací síň se svými věcmi opustili. Podle odvolacího soudu z uvedeného vyplývá, že rozhoduje-li senát při jednání, odehrává se porada buď v poradní síni, anebo není-li poradní síň k dispozici, přímo v jednací síni. V takovém případě musí předseda senátu vyzvat přítomné, aby jednací síň opustili. S poukazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. března 2013, sp. zn. 21 Cdo 1659/2012, potom dovodil, že vstoupila-li proto do jednací síně, v níž probíhala porada senátu, nebo byla-li poradě senátu přítomna jiná osoba (mimo členy senátu a zapisovatele), je dána pochybnost o nepodjatosti senátu, neboť za této situace nelze jednoznačně vyloučit (s ohledem na to, že šlo o poradu senátu, to ani objektivně není možné), že tito soudci získali o věci poznatky neprocesním způsobem (srov. obdobně rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 7. 1993, sp. zn. 6 Cdo 74/92, uveřejněný v

Bulletinu Vrchního soudu v Praze č. 2, ročník 1994, pod číslem 12). Účastníci řízení se totiž mohli důvodně domnívat, že další osoba (osoby) se mohla na formulaci (tvorbě) rozhodnutí senátu podílet.

Proti usnesení odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání s tím, že je považuje za přípustné dle ustanovení § 237 o. s. ř. uplatňujíc dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci dle ustanovení § 241a odst. 1 o. s. ř.

Dovolatelka namítá, že odvolací soud věc posoudil v rozporu s judikaturou Nejvyššího soudu, odkazuje přitom na rozsudek ze dne 21. března 2013, sp. zn. 21 Cdo 1659/2012. Podle dovolatelky požadavek uvést v protokolu o jednání výslovně, zda porada senátu, která v průběhu soudního řízení proběhla, byla tichá či hlasitá, nevyplývá z obecně závazných právních předpisů ani judikatury. Nevyplývá z nich ani závěr, že není-li v protokolu o jednání výslovně uvedeno, že proběhla tichá porada senátu, proběhla porada hlasitá. Povahu porady senátu je třeba konkrétně zkoumat vždy v kontextu daného soudního řízení a lze na ni usuzovat zejména s ohledem na jeho vývoj, složitost, povahu rozhodnutí, o němž porada probíhá, ustálené zvyklosti soudů a procesní usance.

Zástupce žalobkyně s ohledem na neomluvenou nepřítomnost žalované u jednání dne 18. června 2013 navrhl vydání rozsudku pro zmeškání. S ohledem na tento návrh nebyla delší porada senátu nutná. V případě jednodušších rozhodnutí (mezi které rozsudek pro zmeškání bezpochyby patří) může proběhnout porada senátu v jednací síni, aniž by bylo jednání přerušeno, což podle dovolatelky vyplývá též z ustanovení § 21 odst. 8 vyhlášky ministerstva spravedlnosti ČR č. [37/1992](#) Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy. Nedošlo k přerušování jednání, a soudci tak nemohli získat poznatky o věci neprocesním způsobem. Přítomnost dalších osob v místnosti, kde probíhá tichá porada, není na překážku a nezpůsobuje žádnou vadu řízení.

K dovolání žalobkyně se žalovaná vyjádřila tak, že pro věc není rozhodné, jestli byla porada hlasitá, či tichá, ale to, zda se jednalo o poradu tajnou, tedy takovou, kterou zakotvuje ustanovení § 37 odst. 1 o. s. ř. s výslovným určením, že senát rozhoduje po poradě, které kromě členů senátu a zapisovatele nesmí být nikdo jiný přítomen. Postup před vyhlášením rozhodnutí je podrobně upraven v ustanovení § 15 odst. 1 vyhlášky č. [37/1992](#) Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, které stanoví, že před vyhlášením rozhodnutí se senát odebere do poradní síně, není-li k dispozici poradní síň, vyzve předseda senátu přítomné, aby jednací síň se všemi svými věcmi opustili. Podstatou porady senátu má být rozbor věci po skutkové a právní stránce s cílem vyvodit příslušný závěr, kterým je výrok a odůvodnění přijímaného rozhodnutí. Je esenciální náležitostí spravedlivého procesu, aby u porady členů senátu, kteří rozhodují o merituu věci, nebyla kromě členů senátu a zapisovatele přítomna žádná jiná osoba, čímž je zajištěn dostatečný prostor pro diskuzi a svobodnou výměnu názorů mezi jednotlivými členy senátu a nemožnost jejich ovlivnění třetí osobou. Tím spíše je zásadním porušením zásad civilního řízení skutečnost, že poradě senátu byl přítomen pouze jeden z účastníků, resp. právní zástupce jednoho z účastníků. Rozsudek byl vyhlášen „bez přerušování jednání a po poradě senátu“. Přítomností právního zástupce žalobce poradě senátu vyvstávají zásadní pochybnosti o tom, zda tato osoba neměla vliv na formování názoru senátu a výslednou podobu rozhodnutí. Výše uvedený závěr o tom, že poradě senátu nesmějí být přítomni nejen účastníci řízení, ale ani např. předseda soudu, ostatní soudci, justiční čekatelé či zaměstnanci soudu a to, že obsah porady ani následně nesmí být nikým nikomu sdělen, vychází z již konstantní judikatury.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) přihlédl k čl. II bodu 7. zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a dále čl. II bodu 2. zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a vyšel tak ze znění tohoto procesního předpisu účinného od 1. ledna 2014.

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání bylo podáno včas oprávněnou osobou (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), řádně zastoupenou advokátem (§ 241 odst. 1 o. s. ř.), dospěl k závěru, že dovolání je podle § 237 o. s. ř. přípustné, neboť otázka, zdali rozhodnutí o vydání rozsudku pro zmeškání může předcházet tzv. tichá porada senátu bez přerušování jednání, za případné přítomnosti účastníků v jednací síni, nebyla dosud v rozhodování dovolacího soudu vyřešena.

Dovolání je i důvodné.

Dle ustanovení § 37 odst. 1 o. s. ř. senát rozhoduje po poradě; kromě členů senátu a zapisovatele nesmí být nikdo jiný poradě přítomen.

Podle ustanovení § 15 vyhlášky č. [37/1992](#) Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy (dále jen „jednací řád“), před vyhlášením rozhodnutí se senát odebere do poradní síně. Není-li k dispozici poradní síň, vyzve předseda senátu přítomné, aby jednací síň se všemi svými věcmi opustili (odst. 1). Před návratem soudu z poradní síně zařídí zapisovatel, aby účastníci jednání zaujali opět svá místa v jednací síni. Konala-li se porada přímo v jednací síni, vyzve zapisovatel po skončení porady účastníky k návratu do jednací síně, případně se k výzvě využije vhodné technické zařízení (odst. 2). Obdobně jako senát může postupovat i samosoudce (odst. 3). Ustanovení § 21 odst. 8 jednacího řádu stanoví, že protokol o hlasování se neseписuje, jde-li o jednoduchá rozhodnutí, na kterých se senát usnesl jednomyslně a kterým předcházela porada pouze v jednací síni bez přerušování jednání; v protokole o jednání se v takovém případě poznamená, že rozhodnutí bylo učiněno bez přerušování jednání.

Požadavek stanovený v citovaném ustanovení § 37 odst. 1 o. s. ř., aby poradě senátu nebyl přítomen nikdo jiný než členové senátu a zapisovatel, není samoúčelný. Jsou jím sledovány zejména dva cíle. Prvním z nich je objektivní (vnější) zajištění (vytvoření) podmínek, aby byl naplněn požadavek vyplývající z čl. 95 odst. 1 Ústavy, čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a § 62 odst. 1 zákona č. [6/2002](#) Sb. o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), totiž, aby o věci rozhodoval nezávislý a nestranný soud soudcem, který je při rozhodování vázán jen zákonem a mezinárodní smlouvou, který se řídí právním řádem České republiky, vykládá jej podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a v souladu s ním rozhoduje nezávisle, nestranně a spravedlivě. Druhým je zajistit, aby tyto požadavky na kvalitu soudu a soudce při rozhodování byly jako naplněné dávány najevo. Jinak řečeno, nejde jen o to, aby soudce měl skutečně vytvořeny podmínky pro nezávislé a nestranné rozhodování při splnění dalších uvedených požadavků, ale aby takto bylo rozhodování soudce také vnímáno. Uvedené vztaženo do požadavku ustanovení § 37 odst. 1 o. s. ř. znamená, že smyslem tohoto ustanovení je vytvoření takových podmínek, aby k tvorbě rozhodnutí soudu bylo přistupováno bez nebezpečí možného ovlivnění ze strany jiných osob a aby bylo zajištěno nezávislé rozhodování senátu. Vstoupila-li proto do jednací síně, v níž probíhala porada senátu, nebo byla-li poradě senátu přítomna jiná osoba (mimo členy senátu a zapisovatele), je dána pochybnost o nepodjatosti senátu, neboť za této situace nelze jednoznačně vyloučit (s ohledem na to, že šlo o poradu senátu, to ani objektivně není možné), že tito soudci získali o věci poznatky neprocesním způsobem. Jakákoli porada senátu (kdykoli v průběhu řízení) je naplňováním požadavku, aby rozhodnutí soudu tam, kde má být rozhodováno v senátě, bylo skutečně rozhodnutím přijatým v součinnosti všech členů senátu, při splnění požadavku vyloučení nebezpečí možného ovlivnění ze strany jiných osob a zajištění nezávislého rozhodování senátu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. března 2013, sp. zn. 21 Cdo 1659/2012).

Nejvyšší soud v citovaném rozhodnutí však zdůraznil, že na újmu tohoto požadavku naopak nemůže být, proběhne-li (tichá) porada senátu bez toho, že by jednání bylo přerušeno a soud se odebral k poradě. V takovém případě totiž odpadá ono nebezpečí, že by soudci mohli při poradě získat o věci poznatky neprocesním způsobem (nemá je kdo případně ovlivnit). Na překážku v takovém případě není, že v místnosti (jednací síni), kde taková porada senátu probíhá, budou zpravidla přítomni další

osoby (účastníci řízení, veřejnost), ale jde o to, aby zde nebylo podezření, že tyto osoby (některá z nich) mohly působit na soudce při formování jeho (jejich) názoru na věc. Byla-li tedy jakékoli oddělené poradě senátu v průběhu řízení přítomna jiná osoba (mimo členy senátu a zapisovatele), je dána pochybnost o nepodjatosti senátu. To však neplatí, proběhne-li (tzv. tichá) porada senátu bez toho, že by jednání bylo přerušeno a soud se odebral k poradě.

V nyní projednávané věci soud prvního stupně o věci rozhodl rozsudkem pro zmeškání, aniž by před jeho vyhlášením přerušil jednání. Což ostatně vyplývá i z protokolu o jednání, kdy soud o věci rozhodl „bez přerušování jednání a po poradě senátu“. Jestliže tedy soud nepřerušil jednání, měla porada senátu povahu tzv. tiché porady. V takovém případě tedy odpadlo možné nebezpečí, že by soudci mohli při poradě získat o věci poznatky neprocesním způsobem. Na překážku v takovém případě nebylo, že v místnosti (jednací síni), kde taková porada senátu proběhla, byl i zástupce žalobkyně, který vydání rozsudku pro zmeškání navrhl.

Nejvyšší soud dodává, že pro rozhodnutí soudu, ať už ve věci samé či v případě procesního rozhodnutí, je určující, zdali a kdy se soud, rozhoduje-li senát, na přijetí rozhodnutí usnesl, kdy rozhodnutí přijal. Bylo-li tedy rozhodnutí senátem přijato a byly-li splněny podmínky pro přijetí rozhodnutí bez přerušování jednání, jako v projednávané věci, není rozhodnutí odvolacího soudu o zrušení rozsudku soudu prvního stupně a o tom, že soudci, kteří o věci rozhodovali, jsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci, správné.

Soud tedy mohl rozhodnout o vydání rozsudku pro zmeškání po poradě senátu bez přerušování jednání.

Z výše uvedeného vyplývá, že usnesení odvolacího soudu z hlediska uplatněných dovolacích důvodů není správné a dovolací soud je proto zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Nezbytná cesta](#)
- [Nepominutelný dědic](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)